

Nr 554

Av herr Eriksson i Bäckmora m. fl., om ersättning i form av fri kraft eller skog till enskilda vid upplåtelse av skogsmark i vissa fall.

I samband med framdragande av kraftledningar över skogsmark, anläggande av väg och vid vattenuppdämning har det alltid förelegat svårigheter att uppnå en skälig och rättvis ersättning till vederbörande markägare. Ovannämnda åtgärder är nämligen vanligen utan undantag förknippade med intrång och förluster för markägaren. I allmänhet träffas uppgörelser enligt följande alternativ:

- A. Frivillig försäljning
- B. Expropriation
- C. Upplåtelse av nyttjanderätt.

Oftast torde uppgörelse träffas om nyttjanderätt, vilket emellertid innebär att det berörda skogsområdet för överskådlig tid undandrages den normala skogsproduktionen. Olägenheterna härav för enskilda fastigheter kan bli betydande i synnerhet där t. ex. flera kraftledningsgator i bredd undandrar rätt betydande arealer från produktionen på kanske tidigare alltför små bruksdelar. Detta kan medföra även indirekta förluster genom försämrat utnyttjande av arbetskraft och produktionstillgångar i det enskilda företaget.

Det intrång och den skadegörelse som åstadkommes åsamkas fastigheterna för all framtid. Ersättningen utbetalas till den tillfällige innehavaren, medan alla framtida ägare får obehaget och besväret med intrånget. Önskvärt vore att dylika ersättningar skulle kunna utgå i en form, som fast knötes till fastigheten. Sålunda skulle ersättningen kunna utbytas t. ex. mot fri kraft i likhet med vad som sker vid upplåtelse av fallhöjd. Annan form vore att kungl. domänstyrelsen avstode mark i samma utsträckning som t. ex. en viss by fått lämna för allmänt ändamål. Är förhållandena så att det icke låter sig göra att direkt komplettera berörda fastigheter, skulle en gemensamhetsskog kunna bildas, som lades till fastigheterna.

Över huvud taget torde det vara angeläget att här söka finna ett komplement till de ovan nämnda vanligen tillämpade formerna för uppgörelse med markägarna på så sätt att möjligheterna att komplettera förfarandet med frivillig försäljning eller upplåtelse av nyttjanderätt kombinerades med möjligheten för vederbörande markägare att när så kan befinnas lämpligt få kompensation genom förvärv av motsvarande areal från domänverket.

Denna fråga var föremål för behandling av 1951 års jordrationaliseringsutredning som en följd av motioner till 1952 års riksdag. Utredningen framhöll, att myndigheterna i sammanhanget "bör vara oförhindrade att lämna sin medverkan till önskvärda kompletteringsåtgärder". Tyvärr har dock inte möjligheterna att lösa denna fråga närmare kommit att beaktas i vederbörande proposition till 1959 års riksdag.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning av möjligheterna för enskilda ägare av skogsmark, som i samband med framdragande av kraftledningar, anläggande av vägar och vid vattenuppdämning upplåtit mark, att när så kan befinnas möjligt erhålla en företagsekonomiskt mer tillfredsställande kompensation genom möjligheter till ersättning i form av annan nytthet än pengar, t. ex. fri kraft eller skog. Mot upplåtelsen svarande mark skulle avstås från kungl. domänverket eller annan ägare, om intrånget förorsakas av annan än staten.

Stockholm den 27 januari 1960

John Eriksson

i Bäckmora

Rune Gustavsson

i Alvesta

Sven Vigelsbo

Jan-Ivan Nilsson

i Tvärålund

Emil Elmwall

Erik Larsson

i Norderön

Henry Brandt

Thorbjörn Fälldin